

تماس با مقادیر زیاد هیدروکربن‌های آروماتیک چند حلقه‌ای ممکن است در شیوع بالای سرطان مری در منطقه گنبد نقش داشته باشد

دکتر تقی امیریانی^{۱*}، دکتر اکرم پورشمس^۲، دکتر شهریار سمنانی^۳، دکتر رضا ملک‌زاده^۴، دکتر فرین کمانگر^۵،
دکتر پائول نی استریکلند^۶، دکتر مارک جی روت^۷، دکتر پائولو بوفتا^۸، دکتر کریستین سی اونت^۹، دکتر میترا سعادتیان الهی^{۱۰}،
دکتر ناصر رخشانی^{۱۱}، دکتر پائول برنان^{۱۲}، دکتر آرش اعتمادی^{۱۳}، دکتر سانفورد ایم داوسی^{۱۴}
^۱فلوی فوق تخصص گوارش، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۲استادیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۳استادیار، دانشگاه علوم پزشکی گلستان
^۴استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۵پژوهشگر، مرکز تحقیقات سرطان، مؤسسه ملی سرطان، آمریکا
^۶دانشیار، دانشگاه جان هاپکینز، آمریکا
^۷دانشیار، مرکز تحقیقات سرطان، مؤسسه ملی سرطان، آمریکا
^۸دانشیار، مؤسسه بین‌المللی تحقیقات سرطان، فرانسه
^۹استادیار، مرکز تحقیقات سرطان، مؤسسه ملی سرطان، آمریکا
^{۱۰}استادیار، مؤسسه بین‌المللی تحقیقات سرطان، فرانسه
^{۱۱}بخش بیوشیمی، بیمارستان ادوارد هاریوت، فرانسه
^{۱۲}پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

خلاصه

مقدمه

منطقه گنبد در شمال شرق ایران یکی از مناطقی است که سرطان سلولهای پوششی مری (Esophageal Squamous Cell Carcinoma-ESCC) در آن بالاترین شیوع را در دنیا دارد.

مواد و روشها

جهت بررسی نقش هیدروکربن‌های آروماتیک چند حلقه‌ای (Polycyclic Aromatic Hydrocarbons-PAHs) در شیوع بالای ESCC میزان ادراری ۱- هیدروکسی پیرین گلوکورونید (1-hydroxypyrene glucuronide-1-OHPG) که یک متابولیت با ثبات PAH است در ۹۹ فرد ساکن منطقه گنبد که به صورت اتفاقی انتخاب شده بودند، اندازه‌گیری شد.

نتایج

میزان متوسط دفع ادراری 1-OHPG در افراد مورد مطالعه ۴/۲ پیکومول در میلی‌لیتر (pmol/ml) بود. سطح ادراری 1-OHPG در ۴۲ درصد افراد بین ۱ تا ۵ پیکومول در میلی‌لیتر و در ۴۱ درصد آنها بیش از ۵ پیکومول در میلی‌لیتر بود که به ترتیب نشان‌دهنده تماس با مقادیر متوسط و خیلی زیاد PAHs است. تجزیه و تحلیل بیشتر یافته‌ها نشان می‌دهد که میزان تماس با PAHs در تمام زیرگروههای مورد مطالعه از جمله هر دو جنس، ساکنین مناطق روستایی و شهری، افراد سیگاری و غیرسیگاری بالاست که با شیوع بالای ESCC در این منطقه هماهنگی دارد.

نتیجه‌گیری

ساکنین منطقه گنبد در معرض تماس گسترده و زیاد با PAH با منشأ نامعلوم می‌باشند که شاید در شیوع بالای ESCC در این منطقه نقش داشته باشد.
گوارش، ۱۳۸۳؛ سال نهم: ۴-۹۰

واژه‌های کلیدی: هیدروکربن‌های آروماتیک چند حلقه‌ای (PAHs)، ۱- هیدروکسی پیرین گلوکورونید (1-OHPG)، سرطان سلولهای پوششی مری (ESCC)

* نویسنده مسئول: دکتر تقی امیریانی- تهران، خیابان کارگر شمالی، بیمارستان دکتر شریعتی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد
تلفن: ۸۰۲۶۳۹۳ / شماره: ۸۰۱۲۹۹۲
E-mail: dr_amiriani@yahoo.com